

I § 61, stk. 1, 1. pkt., foreslås det, at de pågældende kendelser m. v. skal indsendes til sundhedsstyrelsen og vedkommende amtsråd i stedet for til indenrigsministeren og vedkommende amt. Stk. 2 er formuleret således, at kendelser m. v. vedrørende vandløb skal indsendes til de kommunalbestyrelser, der fører tilsyn med vandløbet. Stk. 4 er ændret således, at pålæg om at føre register over de pågældende kendelser kun kan gives til amtsrådene og ikke til amterne, og at indenrigsministeren — i overensstemmelse med KF § 34, stk. 1, — kan give nærmere regler om registerføringen.

I § 67, stk. 1, er ikrafttrædelsestidspunktet ændret til 1. april 1970.

Almindelige bemærkninger.

Medens man om enkeltheder i lovforslaget henviser til bemærkningerne til de enkelte paragraffer, skal der indledningsvis gøres følgende bemærkninger om mere principielle spørgsmål, herunder spørgsmål, hvorom der ikke er enighed i kommissionsbetænkningen.

1. Indgreb i vandforsyningens struktur.

Den engelske vandlov af 1945 og den hollandske vandværkslov af 1957 giver det offentlige vidtgående myndighed til at gribe ind i vandværkernes struktur, herunder ved at påbyde tvangsnedlæggelser eller tvangssammenlægninger af ældre vandværker, jfr. betænkningen af 5. september 1961 s. 87 f. Bestemmelserne står i forbindelse med, at vandforsyningen i England i væsentlig grad bygger på overfladevand og i Holland endvidere på grundvandsforsyning fra enkelte, særligt egnede grundvandsområder, og at det i disse tilfælde er af stor betydning at samle indvindingen om enkelte, tilstrækkeligt store værker, der kan have en tilstrækkeligt uddannet stab.

Danmark indtager vandforsyningsmæssigt en særstilling, idet vandforsyningen i Danmark — bortset fra Færøerne og Grønland — i tiden fra slutningen af forrige århundrede og indtil de seneste år helt overvejende har bygget på indvinding af grundvand, der har været til stede næsten overalt. Denne indvindingsform har ikke rejst samme krav til vandværkernes organisation som overfladevandforsyningen.

Det var opfattelsen i kommissionen, at der i et væsentligt antal vandindvindingsager her i landet heller ikke fremtidig ville være større problemer med hensyn til vandforsyningens organisation. Vand-

forsyningen i Danmark er fortsat i væsentlig grad en grundvandsforsyning, og på landet vil forsyningen formentlig stadig jævnlige fordele sig på et antal mindre vandforsyningsanlæg. I forskellige grupper af tilfælde kan der dog tænkes at være trang til at gribe ind i vandforsyningens organisation.

a) *Indskrænkninger i den enkelte grundejers ret til at indvinde vand på sin egen ejendom.*

Indskrænkninger i den ret, som 1926-lovens § 1, stk. 1, 1. punktum, i så henseende giver grundejeren, er bl. a. sket gennem sundhedsvedtægterne. Næsten alle sundhedsvedtægter giver sundhedskommissionerne ret til at skride ind over for sundhedsfarlige vandforsyningsanlæg, jfr. normalsundhedsvedtægten af 1960 for landkommuner §§ 8 og 12. Mønstervedtægten for Københavns omegnskommuner indeholder i § 9 en bestemmelse, hvorefter alle nye beboelsejendomme som hovedregel skal have indlagt vand fra vandværk, og sundhedskommissionen kan påbyde kommunal vandforsyning i ældre ejendomme, når der er vandledning i nærheden.

Kommissionen foreslog to yderligere indskrænkninger i grundejerens frie indvindingsret. Den første indskrænkning vedrørte de såkaldte „vandmangelsvandværker“. Når en by opfører et større vandværk ude i landet og dermed fremkalder en grundvandstandssænkning, som skader brønde og boringer på en række omkringliggende ejendomme, vil det ofte være den bedste løsning at opføre et sideløbende, lokalt vandværk til forsyning af de ramte ejendomme, men det har undertiden vist sig vanskeligt at opnå tilstrækkelig frivillig samling om et sådant vandværk. I KF § 11, nr. 6 b, foreslås det at give landvæsenkommissionerne myndighed til i sådanne tilfælde at gennemtvinge tilslutning til et vandværk, jfr. nærværende lovforslags § 19, stk. 2. Den anden indskrænkning vedrørte bebyggelser, som havde en hygiejnisk uforvarlig vandforsyning. I så fald gav KF § 24, stk. 2, landvæsenkommissionen mulighed for at påbyde oprettelse af et vandværk og påbyde grundejerne at slutte sig til værket. Denne bestemmelse er indeholdt i nærværende lovforslags § 25.

I de seneste år har der i praksis været ønsker om indskrænkning af grundejernes frie indvindingsret i endnu en gruppe tilfælde, nemlig i en række sommerhusområder, hvor forholdene taler for at afledte husenes spildevand, herunder spildevand fra wc'er, til sivebrønde, men hvor dette forudsætter, at området forsynes med vand fra et vandværk